

Twaalfde Internationale Taalkunde-Olympiade

Peking (China), 21–25 juli 2014

Oplossingen van de opgaven van de individuele wedstrijd

Opgave Nr 1. Regels:

1. teg. tijd: *no-*

2. lijdend voorwerp =

	enkelvoud	meervoud
1	<i>nV-</i>	<i>lV-</i>
2	<i>kV-</i>	<i>lenV-</i>

, *V* is de klinker van de volgende lettergreep

3.

	‘slaan’	‘doorboren’
teg. tijd, onderwerp = 1. persoon	<i>ho-</i>	<i>fu-</i>
anders	<i>ha-</i>	<i>fi-</i>

4. toek. tijd, onderwerp = $\begin{cases} 1. \text{ persoon : } & \mathit{lu-} \\ 2. \text{ persoon : } & \mathit{la-} \end{cases}$

5. onderwerp = tweevoud: *-’i*

6.

	aantonende wijs	‘want . . . ’
onderwerp = 1. persoon mv. of 2. persoon ev.	<i>-ne</i>	<i>-tagihe</i>
anders	<i>-be</i>	<i>-nagihe</i>

Antwoorden:

- (a) *nonifibe* jullie doorboren mij
halu’ibe wij beiden zullen hem slaan
lifilatagihe want jij zult ons doorboren
nokufune wij doorboren jou
nolahanagihe want jullie slaan ons
- (b) *noha’ibe* jullie beiden slaan hem
kifilune wij zullen jou doorboren
nolenohotagihe want wij slaan jullie
filanagihe want jullie zullen hem doorboren

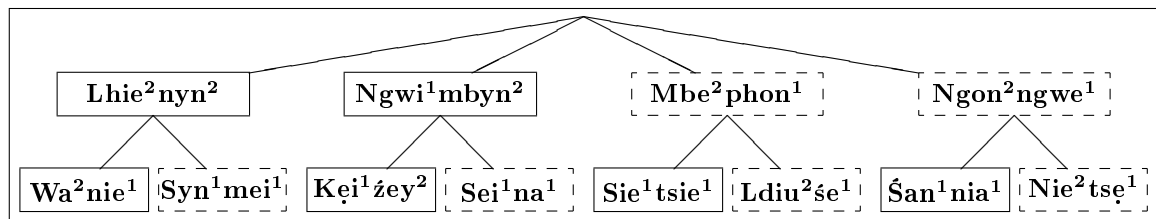
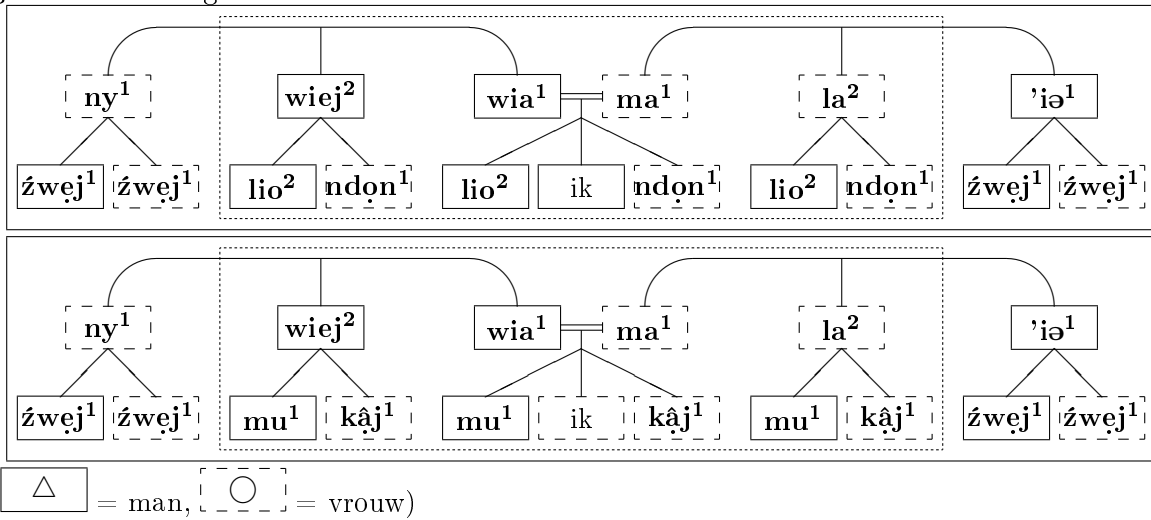
Opgave Nr 2. Regels:

	enkelvoud	tweevoud	meervoud
mensen, dieren, gereedschap		-∅	-gɔ
		-n	-dɔ
vruchten		-gɔ	-∅
		-dɔ	-n
alle andere dingen	-dɔ	-(n)	

Antwoorden:

enkelvoud	tweevoud	meervoud	
alɔsɔhjeɔ	alɔsɔhje	alɔsɔhjeɔ	pruim
tsegun	tsegun	tsegudɔ	hond
alɔguk'ogɔ	alɔguk'o	alɔguk'ogɔ	citroen
k'ap^ht^hɔ	k'ap ^h t ^h ɔ	k'ap ^h t ^h ɔgɔ	oude man
k ^h ɔdɔ	k ^h ɔ	k^hɔ	deken
k'ɔdɔ	k'ɔn	k'ɔdɔ	tomaat
alɔgɔ	alɔ	alɔgɔ	appel
p^hɔ	p ^h ɔ	p^hɔgɔ	bizon
san	san	sadɔ	kind
ɔlsun	ɔlsun	ɔlsudɔ	kam
pitso	pitso	pitsogɔ	vork
t^hɔp^hpaadɔ	t ^h ɔp ^h paa	t^hɔp^hpaa	stoel

Opgave Nr 3. Regels:

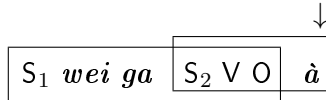
(a)

(b) Nie²tse¹ Sie¹tsie¹ 'yn¹ ndɔn¹ ngu².

Opgave Nr 4. Regels:

- Woordvolgorde:

– in vragen $(S = \text{onderwerp}; V = \text{werkwoord}; O = \text{lijdend voorwerp})$

↑
in antwoorden

- N A D

$(N = \text{zelfstandig naamwoord}; A = \text{bijvoeglijk naamwoord}; D = \text{aanwijzend voornaamwoord})$

- Keuze van het persoonlijk voornaamwoord (S_2):

$$S_1 = S_2 \Rightarrow S_2 = \text{òkì}; S_1 \neq S_2 \Rightarrow S_2 = \text{o}$$

- Klinkerverlaging: $(W = \text{woord met verlaagde klinkers}; W = \text{woord zonder verlaagde klinkers})$

$$\begin{array}{l} \dots \text{o} W \dots > \dots \text{ò} W \dots \\ \dots \text{o} W \dots > \dots \text{o} W \dots \end{array} \qquad \begin{array}{l} \dots W \hat{\text{a}}\text{n}\text{o} \dots > \dots W \hat{\text{a}}\text{n}\text{o} \dots \\ \dots W \hat{\text{a}}\text{n}\text{o} \dots > \dots W \hat{\text{a}}\text{n}\text{o} \dots \end{array}$$

- Toonsveranderingen:

$(J = \text{woordgrens}; A = \text{bijvoeglijk naamwoord}; V \text{ is een klinker}; C \text{ is een medeklinker})$

– veroorzaakt door bijvoeglijk naamwoorden: $\dots V] A > \dots \acute{V}] A$

– veroorzaakt door werkwoordsvormen:

- * bevestigende vorm, verl. tijd: $\dots \acute{V}] [CV(C)V\acute{C}V]_{\text{werkwoord}}$
- * bevestigende vorm, toek. tijd: $\dots V] [C\acute{V}(C)V\acute{C}\acute{V}]_{\text{werkwoord}}$
- * ontkennende vorm:¹ $\dots \acute{V}] [CV(C)V\acute{C}V]_{\text{werkwoord}}$

Antwoorden:

- (a) 8. Liet deze man de dief schrikken?
Het meisje zei dat hij_{deze man} de dief liet schrikken.
9. Zal het bedrogen meisje deze jongeman doden?
Het bedrogen meisje zei dat zij_{het bedrogen meisje} deze jongeman zal doden.
10. Deze dief zei dat het kind de man niet genas. *of*
Deze dief zei dat het kind de man niet zal genezen.
- (b) 11. *okàa kìnònò àmodhyòmú kofilomù ànò à?*
àmò wei ga ó kìnono àmodhyòmú kofilomù ànò.
12. *avùrà mú nyamù ànó nwasese edèi à?*
avùrà mú nyamù ànò wei ga òkí nwasese edèi.
- (c) Zelfstandig naamwoorden ondergaan geen grammaticale toonsveranderingen wanneer ze aan het eind van een zin, of vóór *à* of vóór *ànò* staan. Om deze reden is *ozyi* de stamvorm van ‘dief’ (7.), en *amemùrè* de stamvorm van ‘meisje’ (2.).

¹Heeft meestal de betekenis van ontkenning in de verleden tijd, maar kan ook ontkenning in de toekomstige tijd aangeven als de omringende context dat vereist.

Opgave Nr 5. lichaamsdeel – wí ‘mens’ = ruimtelijk voorzetsel:

sèè	(lever)	in het middelpunt
yík	(gezicht)	aan de oppervlakte
zù	(hoofd)	boven

Antwoorden:

(a)	?áá	(zetten)	zetten
	?áá náng nú kò	(zetten + voet + rand + opening)	sterven
	?áá sèè	(zetten + lever)	benijden
	bú má yík	(haar + ogen)	wimper
	bú má zù yík	(haar + boven + ogen)	wenkbrauw
	dáng gòk	(slecht + slang)	gifslang
	dí fò	(goed + akker)	goede akker
	dí sèè	(goed + lever)	geluk
	kò yík	(opening + ogen)	oogkas
	kò zòk	(opening + neus)	neusgat
	náng wí	(voet + mens)	voet
	nú fò	(rand + akker)	rand van een akker
	nú lébé	(rand + tong)	tongpunt
	sèè wí	(lever + mens)	lever
	yík	(gezicht)	aan de oppervlakte
	yík wí	(gezicht/ogen + mens)	gezicht/ogen
	zù	(hoofd)	boven
-
(b)	bú má zù	(haar + hoofd)	(hoofd)haar
	kò	(opening)	opening
	lébé gòk	(tong + slang)	slangentong
	lébé wí	(tong + mens)	tong
-
(c)	sèè	(lever)	in het middelpunt
	zù wí	(hoofd + mens)	hoofd
	dáng sèè	(slecht + lever)	ontevredenheid
	zòk wí	(neus + mens)	neus